

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1-1945.

„Și să vă înnoiți în duhul cugetului vostru, îmbrăcându-vă în omul cel nou, făcut după chipul lui Dumnezeu întru dreptatea și sfințenia adevărului.“

Efeseni 4, 23, 24.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
„ cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Mallnovski Nr. 18.

LA SFÂRSIT DE AN ȘI ÎNCEPUT DE AN NOU

Se spune că englezul veritabil își petrece timpul între Crăciun și Anul Nou într-o continuă meditație. După un an de muncă inteligentă își dă răgaz conștiinței pentru a face un bilanț cât mai precis al faptelor și întreprinderilor reușite, sau nereușite. Din bilanțul trecutului se încheagă în mare conturile programului de viitor.

Această meditație se răsfrânge nu numai asupra vieții particulare, ci înglobează întreaga viața publică. Fiecare conducător de instituție și făuritor de directive e conștient de datoria morală de a-și face nu numai bilanțul anual al vieții sale particulare, ci și al răspunderilor lui publice.

Așa se explică continuitatea fără sărituri dela an la an pe linia progresului la poporul englez, care și-a câștigat admirație universală din feliul cum a știut să preîntâmpine loviturile istoriei, dominând timpurile. Pentru englez nu este surpriză care să-l desorienteze. În măsura puterilor omenesti totul este prevăzut și toate acțiunile converg spre un scop bine definit cu anticipație, ori cât de îndepărtat ar fi și ori cât de irealizabil s'ar părea.

Această înțeleaptă practică în bună parte a fost adoptată de aproape toate popoarele culte. Cazul este și la noi. Dacă totuși nu pretutindeni a dat roadele așteptate vina este a se atribui seriozității cu care se face scrutarea conștiinței. Un scepticism, sau optimism exagerat de obicei modifică cumpănirea reală a faptelor.

Aplicând și la noi această practică pe tărâmul vieții religioase din Eparhia noastră, iată cum se prezintă bilanțul anului care moare în lumina faptelor mai importante.

Lăsământul anului 1944 a fost un haos pe întreg cuprinsul țării și în special al Ardealului de sus. Trecerea frontului pe aceste meleaguri, plecarea vremelniceilor stăpânitori cu criminala lor

legislație față de populația românească a lăsat în urmă, desorganizare administrativă, sărăcie, desnădejde, ruină și pustiu. În acest haos nu era cine să adune rândurile, să însuflească de mai bine, să restabilească ordinea, să înscăuneze dreptul la locul ce i se cuvine. Biserica strămoșească, care de atâtea ori în cursul istoriei, a fost factorul prim de regenerare al vieții neamului îngenuchiat de evenimente și-a înțeles și de astădată chemarea. Trebuie s'o accentuăm azi când zările s'au limpezit, nu pentru a trâmbița un merit, ci de dragul adevărului, în primele luni ale anului care moare, singură Biserica s'a străduit pentru lămurirea haosului. Și a reușit prin muncă și stăruință având o singură armă: credința în puterile vii ale neamului. Biserica a intrat în administrație și școală, chemarea ei a repopulat satele, a reintrodus ordinea, a adunat bunurile împrăștiate, a liniștit sufletele involburate, a oprit pașii aprig porniți spre război, a pus plugurile în brazdă. Ea a pornit carul vieții. Preoțimea noastră, a știut să administreze atât de bine medicamentul nădejzii în mai bine și credinței în ajutorul Dumnezeu, încât a grupat în jurul toate puterile vii ale neamului, a învins toate ostilitățile dușmane. Preotul face pe notarul și primariul, pe judecătorul și jandarmul, pe învățătorul și liturgisitorul. Cumințenia, cultura, experiența și credința în Dumnezeu îl sfătuește și întărește. Câteva luni retrăește apostolatul multilateral al strămoșilor lui. Roadele n'au întârziat a se arăta. Anul care se sfârșește pentru Eparhia noastră n'a fost numai un an de muncă neobicinuită ci și de glorie. Alipirea și credința în Biserică, a crescut neobicinuit de mult la orașe și sate. Biserica este azi cea mai cinstită instituție în mijlocul neamului și cea mai odioasă înaintea dușmanilor.

În această atmosferă de cinstire s'a plămădit înființarea și deschiderea Liceului ort. rom. de băieți și fete din Cluj, care și-a deschis porțile în 9 Ian. 1945, iar în Oct. s'a scindat în două licee complete, a căror funcționare este asigurată printr'o hotărâre specială a Consiliului de Miniștri, s'au mărit cele două internate de băieți și fete dela 36 și 40 locuri la 60 și 80 locuri; s'a ridicat numărul studenților teologi dela 54 în 1944/45, la 70 în 1945/46; s'a desfăcut întreg stocul de cărți religioase tipărite în ultimii ani la centrul Eparhial în mii de exemplare, iar calendarul pe 1946 în 10.000 exemplare; s'au reparat și au fost reînvestrate aproape toate bisericile stricate și devastate; bisericile sunt pline de credincioși în Dumineci și sărbători; parohiile vacante cer de urgență preoți chiar și filiile nebugetare se angajează să-și întrețină preoții lor proprii. Prin dărâmarea nefireștilor granițe Vieneze și încadrarea Ardealului de Nord în trunchiul țării mame, cad și granițele cari 4 ani de zile au despărțit Eparhia noastră în două. Cu data de 31 Martie se desființează Vicariatul Alba-Iulia, funcționarii lui în mare majoritate fiind încadrați la centrul Episcopesc Cluj. Pentru preoții refugiați se dă posibilitatea revenirii în parohiile părăsite, sau în alte parohii vacante.

„Renașterea“ organul eparhial ce apăruse în Alba-Iulia, timp de patru ani, își reia apariția la Cluj. Jurisdicția canonică a P. Sf. Sale Episcopului Nicolae Colan, asupra Episcopiei Maramureșului, Orășii de nord și Săcuimii încetează.

Se completează prin alegeri cele 5 protopopiate rămase vacante prin penzionări, decese sau demisii și anume: Lupșa, Abrud, Huedin, Cluj și Târgul-Mureș.

Pentru prima oară după cinci ani se poate întruni Adunarea

Eparhială în număr complet luând la cunoștință rapoartele asupra desfășurării vieții bisericesti în cei mai cumpliți ani de cumpănă și suferințe, a fost o adunare istorică. Rapoartele fiind decretate din partea adunării drept document istoric.

La finea anului 1945 situația este incomparabil mai bună decât la începuturile lui.

Moștenirea pe care ne-o lasă, este o prielnică atmosferă pentru aprofundarea și intenzificarea vieții religioase, o mare încredere în Biserică și preoțimea noastră, o năzuință unanimă spre pace liniște și muncă de redresare. E drept că din cauza lipsurilor de tot feliul, lupta pentru existență e foarte dârză, neliniștea în cece privește viitorul stăruie încă în sufletele celor slabi, neîncrederea în puterile vitale ale neamului încearcă să-i scoată pe unii din luptă, propaganda dușmană de involburare a sufletelor de desagregarea forțelor morale din zi în zi își intenzifică acțiunea.

În consecință perspectivele anului 1946 sunt perspective de muncă pentru Biserică, pe deo parte folosind la maxim atmosfera spirituală pentru întărirea credinței strămoșești și cointeresarea tuturor păturilor sociale la propășirea moștenirii Mântuitorului pe toate tărâmurile vieții. Avem de dat o luptă de cucerire. În domeniul vieții sociale, Biserica noastră trebuie să lucreze la pacificarea sufletelor și sfărâmarea barierelor care desparte pe oameni.

Pe tărâm economic tot Biserica trebuie să înțeleagă lipsurile celor mulți, îndemnând la muncă și chivernisire.

Neamul și țara sunt la început de epocă nouă, munca și crățarea sunt porunca zilei pentru toți, Biserica trebuie să premeargă cu exemplu, iar strădania nu-i va fi de prisos. În măsura în care-și va face datoria, va fi cinstită și prețuită.

L. G. MUNTEANU

APOSTOLUL DUMINECII

Hristos s'a dat pe sine pentru noi

Tit 2, 11-15.

Hristos s'a dat morții pentru noi, ca noi crezând întru el viață să avem. Harul lui Dumnezeu îndemnător spre fapte bune și mântuitor de suflete s'a arătat tuturor oamenilor învățându-i să păzească toate câte a poruncit Hristos Domnul. Și Domnul ne-a învățat „să lepădăm păgândă-tatea și poftele cele lumești și să viețuim în veacul de acum întru curvie, întru dreptate și întru bunăcredință”. Odată ce am fost izbăviți de toată fărădelegea și curățiți de păcate, înseamnă că suntem popor ales și avem datoria de a râvni mereu spre fapte bune. Râvna noastră trebuie să meargă până la jertfa totală. Dacă Hristos s'a jertfit pentru noi și noi trebuie să ne jertfim pentru el. Nu ne este îngăduit să ne legăm cu trup și suflet de lumea aceasta, căci nu avem aici cetate stătătoare. Scopul vieții nu e a face din lumea aceasta un lung prilej pentru desfătări, ci scopul acestei vieți e mântuirea sufletului. De aceea înainte de-a învăța cum să ne petrecem, trebuie să învățăm cum să ne jertfim și înainte de-a învăța cum să trăim trebuie să învățăm cum să murim. Toți oamenii au pretenția că știu cum să trăiască, dar prea puțini pot să spună că știu cum să moară. Vremile de azi se caracterizează prin mulțimea jertfelor zadarnice, prin mulțimea falselor eroisme. Acela care își dă bucuria viața pentru un lucru de nimic, pentru valori vremelnice e fur și ucigaș. Viața e un dar al lui Dumnezeu și numai lui se cuvine jertfită. Tot ce ține de lumea aceasta se plătește cu aur și argint. Viața e un bun ceresc și nu se dă decât pentru bunuri spirituale. Pentru credință și pentru lege au murit atâția mucenici cunoscuți și necunoscuți, pentru credință și pentru lege au murit moșii și strămoșii noștri, pentru credință și pentru lege numai se cade să murim și noi. E lege fără abatere că tot omul ce intră în lume prin poarta păcatului, trebuie să iasă din lume prin ușa mormântului. Iată de ce trebuie să învățăm mai întâi

cum se moare și numai pe urmă cum se trăiește. Nu e vitejie a ști cum să trăiești, ci e vitejie a ști cum să mori. Moartea e piatra de încercare și de lămurire a credinței. Numai necredincioșii și păcătoșii se tem de moarte. Cei ce cred că Hristos s'a dat pe sine pentru noi, cei cu sufletul curat, știu bine că din moartea trupului se naște viața cea fericită și veșnică a sufletului. Bobul de grâu de nu putrezește, de nu moare, nu aduce roadă. Creștinul cel adevărat știe bine că și lumea aceasta și lumea cealaltă e a acelor care știu să se jertfească cu folos. O viață care nu se sfârșește cu o moarte eroică e o viață stearpă. Aceasta nu înseamnă că noi toți trebuie să murim uciși cu pietre, nici în temniță, nici zugrumați, nici răstigniți, nici tăiați cu sabia, nici arși de vii, nici fierți în cazane cu smoală, nici înecați, nici sfâșiati de animale sălbatice, nici hrăniți cu plumb topit cum au murit cei mai aleși și cei mai sfinți dintre fiii Bisericii lui Hristos. Înainte de-a ajunge să ne învrednicim de marea și aleasa cunună a muceniceii, trebuie să ne omorâm mădulele noastre cele trupești. Trebuie să murim pentru noi, ca să putem trăi pentru Hristos. Trebuie „toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. Cine nu trăiește pentru Hristos, nici nu moare pentru Hristos. Și cine nu moare pentru Hristos a trăit zadarnic și-a murit fără niciun folos. În schimb, cine poate spune și pe bună dreptate: „Pentru mine viața este Hristos, iar moartea un câștig”, (Ef. 1, 21) moare eroic chiar dacă se stinge încet ca o luminare. Împreuna lucrarea omului cu Hristos face eroică și viața și moartea.

Creștinul nu poate trăi decât eroic și nu poate muri numai pentru Hristos. Cine trăiește eroic, clipa de față o socotește cum ar fi clipa morții. Și atunci nu mai socotește moartea că o înjosire a demnității sale de om, ci ca un arc de triumf prin care intră învingător în împărăția lui Dumnezeu.

Pr. TEODOR CICEU

CÂTEVA AMINTIRI

de Prof. I. LUPAȘ

După ce îmi începusem în toamna anului 1905 cariera didactică la Seminarul Andreian — azi Academia Teologică Andreiană — din Sibiu, țin minte că mă cerceta adeseori absolventul de teologie Ioan Mateiu, fiul venerabilului preot omonim din Sebeșul de sus. Il cunoșteam de mai înainte, având ocazie să cercetez într-o vacanță de vară, chiar în casa-i părintească din satul său natal, pe fratele său Vasile (decedatul preot din Lancrăm) care-mi fusese coleg de clasă în Liceul de Stat din Sibiu.

Am rămas foarte plăcut surprins de viul interes, cu care se obișnuise I. Mateiu — pe atunci învățător la școala confesională ortodoxă din Gurariului — să urmărească, pe cât îi permiteau împrejurările vieții dela sate, aproape tot ce se publica în domeniul istoriografiei noastre. Cu ocazia unei convorbiri, mai pe îndelete, și-a exprimat dorința să încerce a scrie un studiu istoric despre starea preoșimii transilvane din trecut.

O asemenea chestiune dădusem și foștilor mei studenți din

anul al II-lea și al III-lea al Secțiunii teologice, spre elaborare. Unii dintre ei (ca Ștefan Hărăguș) izbutiseră a-mi prezenta lucrări așa de serioase, încât m'am simțit îndemnat a-i sfătui să le publice în coloanele „Telegrafului Român.”

M'am bucurat aflând că și învățătorul Ioan Mateiu se interesează de probleme istorice și îmi cere indicațiuni bibliografice cu gândul hotărât să se apuce de lucru fără nici o zăbavă.

Cu mijloacele de informație, ce-i puteau sta la îndemână în împrejurările de atunci, a reușit să pregătească la Gurariului un studiu istoric relativ la situațiunea preoșimii române din Transilvania în cursul veacului XVII-lea, studiu care s'a bucurat de aprecierea favorabilă și din partea profesorului N. Iorga. Acesta, în calitate de președinte al Ligii Culturale din București, publicase un concurs pentru un premiu în amintirea decedatului canonic Augustin Bunea din Blaj.

Prezentându-se la concurs în localul Ligii, pe atunci în Strada Frumoasă (azi Berthelot), a obținut premiul acesta tânărul Ioan Mateiu, care între timp se înscriesese la Facultatea de drept din Cluj, unde prin exemplară stăruință a reușit să-și treacă, an de an, toate examenele luându-și în cele din urmă și doctoratul, fără să fi dat uitării datoriile sale de învățător sau să fi lăsat să-i scadă interesul deosebit pentru studii și cercetări istorice. Rezultatele studiilor sale juridice înțelegea absolventul de teologie Ioan Mateiu să le valorifice — deopotrivă cu cele izvorite din strădaniile închinete istoriografiei transilvane — tot spre binele și în folosul sf. Biserici străbune, dupăcum așa de sincer mărturisese însuș: „Am pus deci și eu o diplomă de drept tot în slujba Bisericii mele, iar când România visurilor noastre a strălucit înaintea noastră ca o realitate politică, generositatea ei atât de largă cu toți, m'a chemat la o catedră universitară. Dar dela înălțimea unei catedre de drept civil, sufletul meu se întoarce neconținut către Biserica credințelor mele.” (Tel. Rom. din 9 Decembrie 1945).

Cu astfel de inclinațiuni sufletești neștrămutate a muncit și a luptat, învățătorul din Gurariului — mai apoi profesorul universitar din Cluj-Brașov — Ioan Mateiu timp de patru decenii participând activ la desfășurarea vieții noastre școlare, bisericesti, politice și culturale-economice. Din vasta lui activitate publicistică și istorică-juridică numeroase pagini vor rămâne ca dovezi de pătrunză-

toare cercetări analitice și de îngrijită expunere sintetică, fiind demne de atențiunea celor doritori să cunoască în chip amănunțit contribuțiunile închinete, în cei din urmă patruzeci de ani, pe altarul progresului realizat în domeniul vieții bisericesti, școlare și culturale-științifice a neamului românesc, reîntregit în granițele firești ale pământului și graiului străbun.

Contribuțiunile profesorului Ioan Mateiu vor chema, fără îndoială, adeseori luarea aminte a cercetătorilor de mâne, fie în domeniul istoriei naționale-politice (*Problema unității religioase în revoluția din 1848; Un act împărătesc privitor la restaurarea Mitropoliei transilvane, Partenie Cosma ș. a.*), fie în istoria vechiului drept românesc (*Contribuțiuni la istoria dreptului bisericesc vol. I; Vechi instituții de drept privat la Români din Transilvania ș. a.*), fie în istoria culturii și a învățământului românesc (*Simion Jinariu, Gheorghe Lazăr ș. a.*); fie în istoria ziaristicii transilvane (*Ioan A. Lapedatu, Nicolae Cristea, O revelație a ziaristicii noastre: Bărnauș ș. a.*)

* * *

Dar profesorul Ioan Mateiu nu se mulțumea numai cu prestațiunile harnicului său condeiu. El înțelegea să stimuleze neconținut pe colegii și pe elevii săi la muncă științifică. În calitate sa de inițiator și îndrumător al *Extensiunii Academice* din Cluj a făcut să apară în serie câteva volume cu textul conferințelor rostite în cadrele *Extensiunii* de sub conducerea sa. Apoi, cele două volume masive din *Analele Academiei Comerciale* din Cluj-Brașov (în extensiune de 2000 pagini) semnifică o prestațiune fără precedent în viața învățământului comercial superior din România.

Fără inițiativa îndrăzneată și fără stăruința victorioasă a Rectorului Ioan Mateiu ele nu ar fi putut să vadă lumina tiparului, după cum probabil nici organizațiunea F. O. R.-ului nu ar fi putut lua ființă, dacă inițiativa și stăruința lui ar fi lipsit.

Semn bun. La apelul P. S. Episcop Nicolae pentru colecta Liceelor ortodoxe, ne-a sosit prima listă de subscripție, dela parohia Muntele rece, cu frumoasa sumă de 75.500 Lei. Considerând situația materială precară a acestei parohii de munte, ne bucurăm de rezultatul obținut și-i mulțumim. Așteptăm ca parohiile noastre fruntașe să se întrecă în fapta bună a colectei. În numărul viitor al foii vom începe a publica lista de mulțumire a donatorilor.

Din pastoralele Ierarhilor noștri

I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan

„...Căci se cade, iubii mei, ca să păstrăm și în aceste zile grele, tare și neclintită nădejdea în viitorul Țării și al poporului nostru. Să credem cu toții că din patimile războiului și ale urmărilor lui vom vedea răsărind o lume nouă, că vom avea parte cu toții de o înnoire a gândurilor, de o împospătare a virtuților creștinești. Atâtea suferințe nu au putut fi de geaba. Căci de obicei suferințele îmbunează pe oameni. Dar e sigur că această înnoire și îmbunare nu vine decât atunci când oamenii, după ce și-au văzut marginea puterilor lor, se strâng din nou, cu și mai multă căldură, în jurul lui Hristos Domnul și Stăpânul vieții noastre, hotărâți să împlinească întru totul voia lui Dumnezeu, singura care nu greșește și care ne vrea numai binele.

Dar gândurile noastre trec, iubii mei, cu nădejile lor dincolo de granițele Țării și ale poporului nostru. Nădăjduim să vedem înstăpânindu-se o înțelegere deplină și o armonie frumoasă între toate Statele și popoarele, căci fără o asemenea bună-înțelegere a tuturor Țărilor, nu poate avea parte de pace sigură nici una dintre ele. Cei mai buni dintre fiii tuturor neamurilor năzuiesc să așeze ca lege între popoare o morală creștină, de care să asculte toate în cugetul lor, așa cum ascultă creștinii singuratici de poruncile Domnului Hristos. Să ajutăm cu toții prin rugăciunile noastre la împlinirea acestor gânduri. Dumnezeu n'a așezat popoarele unele lângă altele ca să se urască și să se ucidă întreolaltă, ci ca să se ia la întrecere în cele bune și prin aceasta fiecare să stea în slujba omenirii întregi și a propășirii celei de obște.

Nădejile noastre se ridică însă și mai sus de viața popoarelor. Cu ochii credinței ne îndreptăm spre împără-

ția lui Dumnezeu, nădăjduind să răsără din mijlocul ruinelor războiului și al sufletelor îndurerate, din mormintele celor ce și-au dat viața cu fața spre un viitor mai bun. Pentru că numai o omenire renăscută ne-ar face să ni se pară că jertfele acestui războiu n'au fost prea mari.

Oare pot fi împlinite aceste nădejdi? Noi nu putem prevedea viitorul. Dar știm în chip sigur că Dumnezeu le vrea împlinite. Pentru că Dumnezeu nu vrea ca lumea aceasta să fie mereu pradă distrugerii și morții, ci voiește ca ea să se bucure de viață și de mărire. Însă mai știm un lucru: că Dumnezeu vrea ca aceste planuri ale Lui să se împlinească și cu ajutorul și cu lucrarea noastră. El ne dă cinstea de a ne socoti împreună lucrători cu sine. Noi nu putem face nimic fără El, dar nici El nu vrea să facă pentru soarta noastră nimic fără voia și fără lucrarea noastră. El ne învrednicește de cinstea unor luptători prin cari să cucerească lumea pentru Împărăția Sa cerească.

Deși omul singuratic poate să socotească ținta aceasta, prea covârșitoare față de puterile lui, totuși fiecare trebuie să se simtă chemat la lupta pentru împlinirea ei și fiecare poate să-și dea partea lui însemnată la împlinirea ei, dacă este la locul său ceea ce trebuie să fie: ostaș credincios al Împărăției lui Dumnezeu în cercul său de viață, în mijlocul familiei sale, al prietenilor săi, în slujba sa, în localitatea unde trăiește. Și lucrând astfel cu toții, tineri și bătrâni, bărbați și femei, într'un gând și într'un suflet închinat acestui scop, vom putea face să se coboare într'o atât mai mare măsură Împărăția lui Dumnezeu între oameni, sau „pacea și bunăvoința” cântată de îngeri în noaptea Nașterii Domnului...

P. S. Episcop Andrei Magier delat Arad

„...Astăzi s'a născut Hristos pentru fiecare din noi, ca să ne aducă pacea în sufletele răvășite de păcate, să ne arate calea dragostei față de Dumnezeu și față de semenii noștri. Această dragoste trebuie însă să roadească în faptele milosteniei față de cei lipsiți și oropsiți ai sorții, ajutând văduvele și orfanii scumpilor eroi ai Neamului, ca în prag de iarnă să aibe un cămin cald și îndestulat, ca să simtă și ei căldura dragostei creștine la acest luminos praznic. Dați-vă cu inimă bună obolul vostru neprecupețit, din dragoste pentru Mântuitorul Hristos, din mult puțitul ce vi l-a dăruit Dumnezeu, — căci „pe dătătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu” (II Cor. IX, 6-7). Nu uitați nici pe refugiații și năpăstuiții de războiu, pe bolnavi și invalizi, făcând cât mai multă milostenie cu ei, pentru că atunci „Domnul păcii vă va da pace vouă” (II Tes. III, 16). Trăiți în cumpătare și trez-

vie, în frățească dragoste unii cu alții, lăsând desbinările, că „zilele grele sunt”, munciiți fără preget, ca să avem cele necesare traiului și ca să putem da Țării tot ceea ce trebuie pentru a putea face față cu cinste obligațiilor armistițiului.

Stați strânși uniți în jurul tronului M. Sale Regelui nostru iubit, Mihai I, înălțând rugăciuni fierbinți la Dumnezeu ca să-I Dăruiască sănătate, glorioasă și îndelungă domnie, ca să ne asigure o pace dreaptă, într'o țară liberă, independentă, stăpână pe destinele ei, cu o viață adevărat democratică și creștinească, în care toți cetățenii, fără deosebire de limbă și credință, să se bucură în pace și bunăvoință, fără care să trăiască în prietenie cu toate țările vecine. „Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu (Luca XX, 25), dând ascultare autorităților, ca să poată îndrepta toate relele și greutățile lă-

sate de războiu și să ne putem bucura de o viață mai bună și mai liniștită. Bucuria Noastră de Părinte va fi deplină auzind, că duceți cu toții o mai creștinească viață, plin-

P. S. Episcop Veniamin Nistor dela Caransebeș

„... Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să ridice pe omul cel căzut în păcat, să-l curățească, să-l sfințească, să-l îmbrace iarăși în haina cerească a nevinovăției, — cu un cuvânt să direagă din nou în el chipul asemănării cu Dumnezeu, spre a-l face moștenitor al lumii și fericirii în viața cea veșnică.

În lumina învățaturii lui Iisus Hristos ne dăm seama că pacea după care însetoșăm nu este pacea acestei lumi. Dovadă că deși războiul s'a sfârșit și furtuna cea din afară a încetat, totuși înlăuntrul nostru mai clocotește marea patimilor și din această pricină nu putem gusta dulceața păcii. Suntem încă în lanțurile de robie ale păcatului și robul nu simte bucuria păcii, fiindcă nu este slobod.

Sunt două feluri de pace: pacea lumii și pacea lui Hristos (Ioan 14, 27). Pacea lumii se câștigă prin negociere între oameni. Ea este rodul unei târgueli, ce se cere a fi cuprinsă în scris și întărită cu sigilii. Pacea lui Hristos se dăruiește de sus sufletului împăcat cu Dumnezeu, și prezența ei o simțim în bucuria inimii pe care n'o mai turbură nimic în lume.

nind voia cea sfântă a Tatălui nostru cel ceresc, o viață pilduitoare în dragoste și frățietate, plină de roadele milosteniei față de aproapele.”

Sub pace înțelegem o stare de odihnă, în care putem gusta bucuria vieții. Pacea adevărată trebuie să fie lungă și sigură, spre a ne putea bucura de ea. Lumea nu ne poate da o astfel de pace, pentru că nimic în lume nu e statornic. Cu timpul toate ni se răpesc. Numai Dumnezeu cel veșnic, Stăpânul atotputernic a toate, ne poate da adevărata pace. Această pace, a inimii, pe care ne-a adus-o Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, o gustăm atunci când ne simțim sub ochii ocrotitori ai Tatălui ceresc, singurul care este în stare să ne apere de tot răul ce ne-ar putea amenința.

Sbuciumul nostru sufletesc nu află altă alinare decât în pacea lui Iisus Hristos.

Nu pacea lumii o dorim ci pe cea a sufletului împăcat cu Dumnezeu, aproapele și cu sine.

Nu groaza zilei de mâine ne chină, ci neliniștea din sufletul nostru turburat de păcate.

Nu lipsa de pâine ne îngrijorează, cât foamea sufletului după adevăr și dreptate.

Nu într'atât lipsa de haină trupească ne face să tremurăm, cât mai ales goliciunea sufletului desbrăcat de fapte bune.”

Necesitatea și puterea rugăciunii

de Preotul DIODOR TODEA

V.

Rugăciunea este o necesitate spirituală zilnică a sufletului, așa cum este hrana și beutura pentru trup. Trebuie să ne rugăm zilnic, așa după cum zilnic trebuie să ne hrănim și să ne odihnim, iar haina spirituală în care trebuie să ne îmbrăcăm în clipele de rugăciune este *smerenia*.

De obicei cuvintele sunt haine cu care creștinul îmbracă rugăciunea, dar decât să ne lăsăm buzele să se roage fără de inimă, mai bine să lăsăm inima să se roage fără cuvinte.

Ca să ne dăm seama că nu cuvintele dau valoarea adevărată rugăciunii, ci căldura cu care ele țâșnesc din suflet, să ne amintim de rugăciunea Anei, modest personaj întâlnit în Scriptura V. T. (I Regi C. 1) unde citim că ea rugându-se nu grăia nici un cuvânt, își mișca doar buzele, și toți trecătorii până când și Profetul Ilie o învinovăteau că este turmentată în timp ce dansa se desvinovăța: „Eu sunt o femeie cu inima întristată; nici vin, nici sicheră n'am băut, ci-mi revărs sufletul înaintea Domnului”. (Vers. 15).

Iar de încheiere, voi încerca să ilustrez necesitatea și puterea rugăciunii printr'o pildă dinafara textelor sf. Scripturi:

1. Sfântul Vasile cel Mare, aflându-se pe patul morții, aproape fără respirație, a fost vizitat de prietenul

său, un medic evreu, necredincios. Medicul îi prezise ora sfârșitului.

— Dar dacă voi trăi până mâine? zise sf. Vasile.

— Atunci eu voi crede în Hristosul tău, răspunde medicul. Sfântul dorea ca prietenul lui să nu fie lipsit de viața vecinică și după plecarea medicului se roagă fierbinte și stăruitor ca numai pentru preamărirea numelui lui Hristos și mântuirea prietenului său, să-i prelungească viața. Și Domnul i-a auzit rugăciunea credinței. Medicul vine a doua zi, și abia crede ochilor. Sfântul Vasile trăia.

Pătruns de minunea atotputerniciei dumnezeiești, evreul crede în Hristos, cerând Sf. botez.

— Eu însuși te voi boteza — a zis Sfântul, deși în clipele acelea de abia mai respira. Și când a sosit ora pentru săvârșirea celor sfinte, se arată însuși Sf. Vasile, stând înaintea altarului, înălțând rugăciuni pentru medic și familia lui. Botează și oficiază Sf. Liturghie și numai după terminarea slujbei, în aceeași zi, și-a predat sufletul său Domnului.

Organizați

Reuniuni

de femei!

Cinstire binemeritată

Toamna anului de cruntă încercare 1940, a adus cu sine și trebuința înființării Vicariatului din Alba-Iulia, în frunte cu P. C. prot. stavr. Al. Baba, pentru gospodărirea părții rămase în Țară a Eparhiei noastre.

Cei patru ani de ființă a Vicariatului au fost purtați cu multă râvnă pentru binele Bisericii și al Neamului astfel că atât P. C. prot. stavr. Al. Baba cât și Consiliul vicarial și-au putut încredința misiunea lor cu deplină mulțumire în fața Adunării eparhiale din 28 Oct. 1945. Cu acest prilej s'a decis ca vrednicul întâistătător al Vicariatului să-și primească semnul cinstirii muncii sale vrednice.

P. S. Episcop Nicolae a binevoit să-și însușească acest creștinesc gând și astfel cu adresa Nr. 6319 din 19 Dec. 1945 dând laudă lui Dumnezeu

că „după patru ani de despărțire Domnul s'a milostivit și ne-a adunat din nou în cuprinsul aceleiași Eparhii și între hotarele aceleiași Patrii“, continuă astfel:

„De aceea, în semnul mulțumirii noastre pentru credința și râvnă cu care Ți-ai împlinit însărcinarea, ca și spre a împlini îndemnul Sfântului Apostol Pavel care zice că „Preoții cari își țin bine dregătoria de îndoiță cinste să se învrednicească“ (I Tim. 5, 17), Te cinstim cu dreptul de a purta toată viața titlul onorific de vicar al Alba-Iuliei.“

Ne bucurăm pentru această aleasă cinstire, rod al unei munci dusă cu multă credință și râvnă în biruința ce nu a întârziat să vină și felicităm din toată inima pe P. C. prot. stavr. Al. Baba, vicarul Alba-Iuliei

C.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

M. S. Regele Mihai I, după ce timp de patru luni a stat la reședința de vară, s'a reîntors la București.

În prima zi de Crăciun, Opera Română din Cluj, și-a deschis a XXVII-a stagiune continuând astfel o tradiție de peste un sfert de secol. Cu acest prilej a fost reprezentată, într'un program festiv, opera „Aida“ de Verdi.

EXTERNE

Moscova. Evenimentul actualității l-a format întrunirea miniștrilor de externe a „celor trei“ în Moscova, între 16—26 Dec. 1945. Cu acest prilej s'au discutat problemele premergătoare păcii și s'a ajuns la un acord deplin asupra chestiunilor Extremului Orient, problema Balcanilor, controlul energiei atomice și ținerea conferinței de pace, care va avea loc cel mai târziu la 1 Mai 1946.

Cu privire la România textul comunicat are următorul cuprins:

Cei trei miniștri de externe au dat curs scrisorii M. S. Regelui Mihai din 21 August asupra lărgirii bazei actualului guvern. După ce se va fi sfătuit cu membrii partidelor național-tărănist și național-liberal, câte un re-

prezentant al acestor partide va fi cuprins în actualul guvern, cu condiția ca aceștia să fie într'adevăr reprezentanți ai acestor partide, și că vor lucra în mod leal cu guvernul. Alegeri libere vor avea loc la data cea mai apropiată posibilă. Aceste alegeri vor fi libere și ținute pe baza sufragiului universal, secret. Toate partidele democratice și antifasciste vor depune candidați. Se va respecta libertatea presei, a cuvântului, religiei și întrunirilor.

Pentru a se consulta în vederea executării acestor sarcini, o comisiune se va deplasa la București. Această comisiune va fi formată din dd. Vășinschi, Sir Archibald Clark-Kerr și Averoll Harriman.

D. Vășinschi, comisarul adjunct al poporului la afacerile străine, d. Averoll Harriman, ambasadorul Statelor Unite și Sir Archibald Clark-Kerr ambasadorul Marelui Britanii la Moscova, se vor deplasa imediat la București pentru a examina cu M. S. Regele Mihai și membrii guvernului posibilitățile reorganizării guvernului și a pregătirii alegerilor. După constatarea că guvernul român reorganizat are un caracter reprezentativ, Statele Unite și Anglia vor recunoaște de îndată prezentul regim din România.

INFORMAȚIUNI

Anul nou cu bine, pace și sănătate îl dorim tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri!

REDAȚIA

Praznicul Nașterii Domnului a fost un prilej de aleasă și creștinească bucurie pentru credincioșii din orașul Cluj. Ceice au înfruntat asupririle celor patru ani de robie, cât și ceice au revenit la căminurile lor, au dat glas de laudă lui Dumnezeu pentru tot binele „de sus pororit“.

P. S. Episcop Nicolae, în ziua praznicului, a slujit sfânta Liturghie arhierescă, înconjurat de un mare sobor de preoți. Mulțimea credin-

ciosilor ce abia încăpeau în mărirea Catedrală, a ascultat cu evlavie sfintele rugăciuni cât și părăntăștile povețe date de P. S. Sa în cuvântarea rostită. Corul Catedralei, sub conducerea P. C. prot. stavr. Laurențiu Curea, a dat răspunsurile liturgice, iar la urmă a cântat un mănunchiu de colinde românești, spre bucuria ascultătorilor.

În cursul sfintei Liturghii P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe C. Stelian Socaciu, prof. la Școala de cânt. bis. și întru preot pe C. N. Bercau.

Bucuria Maramureșului. I. P. S. Patriarh Nicodim a binevoit să încredințeze pe P. S. Episcop Policarp al Americii, ca Locotenent de Episcop

al Eparhiei vacante Maramureș, până la alegerea titularului.

În drum spre noua reședință, P. S. Episcop Policarp s'a oprit două zile la P. S. Episcop Nicolae Colan, în Cluj, (22 și 23 Dec. 1945) unde a fost oaspele ales.

P. S. Episcop Policarp sosește în Țara Voevoșilor maramureșeni tocmai în preajma sfintelor sărbători ale Nașterii și Botezului Domnului ducând cu P. S. Sa și solia bucuriei ce va umplea sufletele fraților ce-și așteaptă păstorul lor.

Legăm cele mai îndreptățite și mai bune nădejdi de noul Arhipăstor. Activitatea bogată în roade a P. S. Sale ca preot, apoi ca arhimandrit și ca Episcop al fraților din America și mai ales cunoașterea sufletului ardelenesc, toate aceste ne sunt mărturie vrednice că P. S. Sa va fi de mare ajutor Bisericii și Neamului din această margine de Țară.

Dumnezeu să-i dea putere de muncă spre slava numelui Său sfânt!

PROGRAMUL

serviciilor divine în Catedrala ortodoxă din Cluj, în decursul luni ianuarie 1946

1. În fiecare zi de rând la orele 7½ dimineața Utrenie sau sf. Liturghie, iar după amiazi la 4 Vecernie.
2. La Vecernia de Vineri se slujește Acaftistul Maicii Domnului.
3. În Dumineci și sărbători Utrenia se începe la ora 9 iar sf. Liturghie la 10.

In Duminecile și sărbătorile luni ianuarie vor sluji și predica:

Marți 1 Ianuarie, Punerea Numeului lui Iisus, sf. Vasile cel Mare și Anul Nou: P. C. Sa Dr. L. G. Munteanu, Fl. Mureșanu, Ion Lazar, Diacon S. Suciuc și Ierod. Gr. Țurcan. La sfârșitul sf. Liturghii, Te-Deum, de începutul noului an. Predică: Pr. Fl. Mureșanu.

Duminecă 6 Ianuarie, Botezul Domnului: Liturghie arhierescă. Slujește P. S. Sa Episcop Nicolae Colan, asistat de marele sobor: P. P. C. C. Lor Protoierei stavrofori Dr. Vasile Sava, Dr. L. G. Munteanu; Prea Cucernicii protopopi T. Ciuruș și E. Nicolescu; Cucernicii preoți Fl. Mureșanu, Ad. Flămând, Oct. Nicola, Vasile Bogdan, Ion Lazar, Teodor Ciceu și Diaconii Sever Suciuc și Gh. Suciuc.

Sf. Liturghie se începe la orele 8. La 9½ procesiune la râu unde se va sluji Aghiasma mare.

Luni 7 Ianuarie, Soborul sf. Ioan Botezătorul: Prot. Aurel Mușat, Fl. Geomolean, T. Ciceu și Diaconii Gh. Suciuc și Gr. Țurcan. Predică: Fl. Geomolean.

Dumneacă 13 Ianuarie: P. C. Sa Dr. Vasile Sava, Fl. Mureșanu, Oct. Nicola și Diaconii Sever Suciuc și Gr. Țurcan. Predică: Oct. Nicola.

Dumneacă 20 Ianuarie: P. C. Teodor Ciuruș, Fl. Mureșanu, Ad. Flămând și Diaconii Gh. Suciuc și Gr. Țurcan. Predică: Ad. Flămând.

Dumneacă 27 Ianuarie: Pr. E. Nicolescu, Ion Lazar, T. Ciceu și Diaconii Sever Suciuc și Gr. Țurcan. Predică: Ion Lazar.

Miercuri 30 Ianuarie Sf. Trei Ierarhi: Pr. Aug. Faur, Fl. Geomolean, T. Ciceu și Diaconii Gh. Suciuc și Emil Pop. Predică: Diacon Gh. Suciuc.

PARTEA OFICIALA

Nr. 6508/1945.

Circulară

Comunicăm tuturor Oficiilor parohiale și celor protopopești că abonamentul la „Renașterea“ pe anul 1946 s'a stabilit precum urmează:

Parohiile de cl. I vor achita 20.000 Lei; cele de cl. II 18.000 Lei și cele de cl. III 15.000 Lei.

Sumele respective vor fi luate în Bugetul parohiei pe anul 1946 și se vor putea prevedea chiar majorate, deoarece ne putem aștepta la o eventuală scumpire a mâinei de lucru și a materialelor.

Pentru particulari abonamentul anual este de 15.000 Lei.

Taxele de publicare a concurselor se stabilesc astfel:

Parohiile de cl. I. 8.000 Lei,
Parohiile de cl. II. 6.000 Lei,
Parohiile de cl. III. 4.000 Lei.

Din ședința Consiliului Eparhial dela 24 Decembrie 1945.

NICOLAE
Episcop

V. Bogdan
secretar eparhial

Oficiul Protopopesesc ort. rom. Alba Iulia,
Nr. 384/1945. 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa I. Pâclișa, protopopiatul Alba-Iulia, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a lui.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirei.

2. Locuință în natură, casă nouă confortabilă, prevăzută cu supraedificate corespunzătoare, cu grădină și cu o plantație de 1000 vițe de vie nobilă în grădină.

3. Sesiune parohială 41 jug. 1005 stg. din care 8 jug. 1082 stg. pădure și 1 jug. 1534 stg. pășune.

4. Venitele stolare obținute în parohie și cari sunt benevole.

Parohia se găsește la o distanță de 4 km. de orașul Alba Iulia.

Reflecții la acest post vor înainta cererea de concurs Oficiului nostru protopopesesc, în termenul deschis și cu prealabila noastră incuviințare, se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu enoriașii.

Alba Iulia, la 13 Iulie 1945.

Oficiul protopopesesc al tractului Alba Iulia în înțelegere cu Consiliul parohial din Pâclișa.

Alexandru Baba, protopop,
Nr. 5558/1945. Aprobabil.

Din ședința Consiliului Eparhial dela 28 Noembrie 1945.

NICOLAE
Episcop

V. Bogdan
secretar eparhial

Poșta Redacției

Mai multora. Articolele de Crăciun sosite prea târziu, n'au apărut, D. I. B. din A.-I. Primit cu întârziere, dar va apare. Cel de Crăciun a sosit târziu.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj